

Sygn. akt III AUz 91/12

POSTANOWIENIE

Dnia 29 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSA Barbara Białecka

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2012 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy **A. S.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

o rentę rolniczą

na skutek zażalenia ubezpieczonej

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 lipca 2012 r. sygn. akt IV U 961/11

p o s t a n a w i a :

- 1. oddalić zażalenie ubezpieczonej na postanowienie o odmowie sporządzenia uzasadnienia wyroku;**
- 2. odrzucić zażalenie na postanowienie odmawiające przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku.**

SSA U. Iwanowska SSA Z. Rybicka - Szkibiel SSA B. Białecka

Sygn. akt III AUz 91/12

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 12.07.2012r. Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 169 § 5 k.p.c. oddalił wniosek ubezpieczonej A. S. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku (pkt 1 orzeczenia) oraz na podstawie art. 328 § 1 zdanie 1 i 2 k.p.c. odrzucił wniosek ubezpieczonej o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, jako wniesiony po terminie (pkt 2 postanowienia).

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji wskazano, że A. S. zgłosiła żądanie uzasadnienia wyroku w dniu 29.05.2012r., tj. po terminie, gdyż wyrok w jej sprawie ogłoszono w dniu 4.04.2012r. Postanowieniem z 1.06.2012r. Sąd Okręgowy odrzucił zatem wniosek ubezpieczonej, jako spóźniony.

Pismem z 12.06.2012r. ubezpieczona wniosła „zażalenie”, w którym zakwestionowała decyzję o odrzuceniu jej wniosku podnosząc, że sąd nie poinformował jej, że w ciągu 7 dni od ogłoszenia sentencji wyroku ma napisać pismo o doręczenie uzasadnienia wyroku; nadto na rozprawie była sama i nie miała prawnika, który poinformowałby ją o dalszych czynnościach procesowych. W treści tego pisma zawarła wniosek o doręczenie uzasadnienia wyroku (k. 90 akt).

Na posiedzeniu w dniu 12.07.2012r. ubezpieczona podała, że jej pismo z 12.06.2012r. jest wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Stwierdziła wówczas, że po ogłoszeniu wyroku była zdenerwowana i uszło jej uwadze pouczenie o sposobie odwołania się do sądu, a poza tym, zawsze wszystkie decyzje otrzymywała do domu i dlatego myślała, że Sąd doręczy jej także wyrok wraz z uzasadnieniem. W konsekwencji ubezpieczona wniosła o przywrócenie jej terminu do złożeniu wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku na piśmie.

Sąd Okręgowy podniósł, że powoływane przez ubezpieczoną okoliczności nie świadczą o braku jej winy w świetle regulacji art. 168 § 1 k.p.c. Jak bowiem wynika z protokołu rozprawy z 4.04.2012r. ubezpieczona była obecna na rozprawie, a po ogłoszeniu wyroku Przewodniczący prawidłowo ją pouczył, że uzasadnienie pisemne ogłoszonego wyroku zostanie doręczone, jeżeli takie żądanie zgłosi w terminie 7 dni od daty ogłoszenia wyroku, co oznacza.

Podnoszona przez ubezpieczoną okoliczność, że po ogłoszeniu wyroku była zdenerwowana i uszło jej uwadze pouczenie o sposobie odwołania się do Sądu nie uzasadnia przywrócenia uchybionego terminu. Zdaniem Sądu Okręgowego ubezpieczona, jako strona zainteresowana rozstrzygnięciem sprawy, powinna zachować szczególną dbałość i staranność w załatwianiu tej sprawy, tym bardziej że zarówno stan psychiczny jak i fizyczny ubezpieczonej nie stanowił w tym względzie żadnej przeszkody. Sąd meriti podniósł również, że nawet przy hipotetycznym założeniu, że stan emocjonalny ubezpieczonej w chwili ogłoszenia wyroku i pouczenia jej o sposobie odwołania się od tego wyroku nie pozwolił jej na zapamiętanie lub prawidłowe zrozumienie tego pouczenia, to ubezpieczona - jak każdy człowiek dbający o swój interes - mogła dokonać ustaleń co do niezbędnych czynności celem wniesienia ewentualnej apelacji bezpośrednio w Sądzie po ogłoszeniu wyroku lub niezwłocznie w sekretariacie Sądu, w tym również telefonicznie.

Za nieprawdziwy Sąd uznał zarzut ubezpieczonej zawarty w piśmie z 12.06.2012r. jakoby sędzia prowadzący sprawę nie poinformował jej o sposobie i terminie złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku oraz, że wprowadził ją w błąd, informując, że pismo z wyrokiem, bez stosownego wniosku otrzyma do domu. Takim twierdzeniom przeczy bowiem zapis umieszczony w protokole rozprawy.

Z tych względów Sąd Okręgowy odmówił przywrócenie terminu do wniesienia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku.

Postanowienie Sądu Okręgowego zaskarżyła ubezpieczona wnosząc o jego uchylenie i ponowne rozpoznanie sprawy. Żaląca podniosła, że nie zna procedur sądowych i nie wiedziała, że powinna jeszcze złożyć wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Była bowiem przekonana, że uzasadnienie wyroku otrzymam do domu, podobnie jak i inne decyzje urzędowe. Wbrew stanowisku sądu pierwszej instancji, właściwie dba o swój interes, choć faktycznie, na posiedzeniu na którym opublikowano wyrok, była zdenerwowana, ale też nie słyszała pouczenia w zakresie złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku. Nie ma też pewności, że treść pouczenia zawarta w protokole rozprawy odpowiada treściowo temu pouczeniu, które zostało podane po ogłoszeniu wyroku. Żaląca podniosła też szereg zastrzeżeń co do sposobu badania i oceny medycznej biegłych sądowych lekarzy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenia ubezpieczonej, w tym na rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji

o odmowie sporządzenia uzasadnienia wyroku, nie zasługiwały na uwzględnienie.

Na wstępie należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 394 § 1 pkt 7 k.p.c. na postanowienie sądu pierwszej instancji odmawiające uzasadnienia orzeczenia oraz jego doręczenie stronie przysługuje zażalenie do sądu drugiej instancji. Stronie przysługuje również zażalenie na postanowienia kończące postępowanie w sprawie (art. 394 § 1 k.p.c.), z tym, iż do tego rodzaju orzeczeń nie należy rozstrzygnięcie oddalające wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenia uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji. Nie podlega zatem zaskarżeniu orzeczenie oddalające wniosek o przywrócenie terminu do dokonania uchybionej czynności procesowej, zaś przedmiotem orzekania przez Sąd Odwoławczy w niniejszej sprawie było postanowienie odmawiające sporządzenia uzasadnienia wyroku. Nadto, zarzuty i argumentacja dotyczące materiału dowodowego w postaci opinii biegłych sądowych również pozostają poza zakresem rozpoznania w niniejszej sprawie, ponieważ wyrok Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 4.04.2012r. jest prawomocny i nie służy od niego apelacja.

Przechodząc do meritum sprawy należy wskazać, że ubezpieczona została zawiadomiona o terminie rozprawy z dnia 4.04.2012r. na którą stawiała się i na której ogłoszono wyrok. Jak wynika z treści protokołu, została prawidłowo pouczona o prawie, sposobie i terminie wniesienia apelacji (k. 69). Brak jest podstaw sądzić, że pouczenie z protokołu nie odpowiada pouczeniu jakie zostało ustnie podane bezpośrednio po ogłoszeniu motywów wyroku. Zważywszy na zdenerwowanie ubezpieczonej, istotnie mogła ona nie usłyszeć całości pouczenia. Jednakże bezpośrednio po publikacji wyroku, czy dzień, dwa dni później, także nie dowiadywała się czy otrzyma uzasadnienie wyroku z urzędu oraz nie zasięgała informacji w jaki sposób i w jakim terminie może zaskarżyć orzeczenie sądu pierwszej instancji. Ubezpieczona także w trzytygodniowym terminie otwartym na wniesienie apelacji wprost nie wykazywała jakiegokolwiek inicjatywy, aby uzyskać dane, niezbędne do zaskarżenia wyroku.

Z opinii biegłego sądowego z zakresu psychiatrii wynika, że ubezpieczona ma rozpoznaną osobowość typu neurotycznego, bez zaburzeń psychotycznych i widocznych klinicznie zaburzeń psychoorganicznych, ale też jest sprawna intelektualnie (k. opinia z k. 24-25). Z badań przedmiotowych pozostałych biegłych sądowych także nie wynika, aby była niesprawna ruchowo czy intelektualnie w stopniu uniemożliwiającym skorzystanie z telefonu i uzyskanie informacji o sposobie zaskarżenia wyroku. Z treści odwołania od decyzji, czy późniejszych pism, również nie można wywieść nieporadności upośledzającej prowadzenie sprawy sądowej, z wyrażaniem własnego stanowiska i zadawaniem pytań.

W aktach sprawy brak jest dowodu świadczącego o tym, że ubezpieczona w badanym okresie miała trudności w komunikacji ogólnie pojmowanej, w szczególności w korzystaniu z telefonu i zasięgnięciu tą drogą informacji o sposobie zaskarżenia wyroku, w szczególności możliwości uzyskania dodatkowo pisemnego uzasadnienia wyroku.

Dokonana przez Sąd Apelacyjny analiza okoliczności powoływanych przez ubezpieczoną jednoznacznie wskazuje, że w tygodniowym terminie otwartym na złożenie omawianego wniosku nie było obiektywnych przeszkód w uzyskaniu informacji o treści wyroku i w złożeniu wniosku o pisemne uzasadnienie wyroku. Należy dodać, że nie ma obowiązku występowania o pisemne uzasadnienie wyroku i można było też wnieść apelację wprost, z tym, że także w terminie otwartym na dokonanie tej czynności ubezpieczona nie wykazywała jakiegokolwiek inicjatywy.

Należy zarazem podkreślić, że ubezpieczona nie mogła sądzić, że zostanie jej doręczony z urzędu odpis uzasadnienia wyroku, gdyż przepisy prawa nie przewidują takiej procedury, a co więcej, będąc obecna na rozprawie, została poinformowana o najistotniejszych motywach zapadłego wyroku. Ubezpieczona została pouczona w wezwaniu na rozprawę z dnia 4.04.2012r., że „Sąd nie informuje z urzędu o wyniku postępowania, jak też nie doręcza odpisu orzeczenia” (k. 59 i k. 61), co powinno jej już zasygnalizować, że to ubezpieczona jako strona procesu ma wykazywać starania w tym kierunku.

Sąd Apelacyjny podziela pogląd prawny, że skoro obowiązujące przepisy Kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują doręczenia stronom z urzędu orzeczenia z uzasadnieniem (poza sytuacją, gdy ogłoszenia nie było, przewidzianą w art. 387 § 3 zdanie 3 k.p.c.), to każda ze stron działając we własnym interesie powinna zadbać o uzyskanie informacji na temat treści i daty wydanego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z dnia 24 stycznia 1997r., sygn. akt I PKN 1/97, opubl. w OSNP z 1997r., Nr 18, poz. 342, LEX nr 30005). Słusznie zatem Sąd Okręgowy podniósł, że ubezpieczona nie czyniąc tego wykazała się brakiem niezbędnej staranności.

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego, sąd pierwszej instancji prawidłowo przyjął, że ubezpieczona złożyła wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku po upływie tygodniowego terminu, liczonego od dnia następnego po ogłoszeniu wyroku, i wniosek ten jako spóźniony należy oddalić.

Uwzględniając powyższe, Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że podnoszone w zażaleniu okoliczności nie mogą wpłynąć na uchylenie lub zmianę rozstrzygnięcia, w związku z czym na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., należało oddalić zażalenie w zakresie odmowy sporządzenia uzasadnienia wyroku, a na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. odrzucić zażalenie na postanowienie o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu, jako niedopuszczalne.

SSA U. Iwanowska SSA Z. Rybicka - Szkibiel SSA B. Białecka